

Leren en Werken in het Brussels hoofdstedelijk gewest

Leren en werken combineert leren op school met leren op de werkplek. Jongeren die kiezen voor dit stelsel worden op maat begeleid door leerkrachten, een (leer)trajectbegeleider en een tewerkstellingsbegeleider.

Leren en werken is mogelijk in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (centra voor deeltijds onderwijs) en in de leertijd (Syntra Brussel).

De beide deeltijdse leerstelsels hebben een andere verhouding tussen school en werk:

- **Deeltijds beroepssecundair onderwijs (centra voor deeltijds onderwijs – CDO's)**

-> 3 dagen werken/2 dagen leren

- **Leertijd (Syntra Brussel)**

-> 4 dagen werken/1 dag leren

Overeenkomsten

■ Deeltijds beroepssecundair onderwijs

- **Industrieel leercontract /werknemersleercontract (ILC/WLC)**

Kan afgesloten worden voor een periode van 6 tot 36 maanden (afhankelijk van de sector) en enkel bij bedrijven erkend door het paritair leercomité van de sector. Voor de werkgever is dit voordelig omwille van de minimale RSZ-bijdrage. De jongere heeft recht op een leervergoeding en in sommige sectoren een bijkomende premie. Dit contract kan een startbaanovereenkomst zijn.

- **Deeltijdse arbeidsovereenkomst (DAO)**

Kan een overeenkomst van bepaalde of onbepaalde duur zijn. Elke onderneming komt ervoor in aanmerking. Voor de werkgever kunnen de bepalingen en voordelen van de startbaanovereenkomst worden toegepast. De jongere behoudt het recht op kinderbijslag.

- **Interimcontract**

Overeenkomst tussen bedrijf, uitzendbureau en de jongere. De school is in principe geen partij, de regels van de uitzendarbeid zijn van toepassing.

- **Beroepsinlevingsovereenkomst (BIO)**

Overeenkomst waarbij de jongere in het kader van zijn opleiding kennis of vaardigheden verwerft bij een werkgever door het uitvoeren van arbeidsprestaties.

Deze stage bestaat uit het "zich inleven" in het ondernemingsleven en het uitvoeren van taken in het productieproces van de onderneming.

- **Startbaanovereenkomst**

Kan een overeenkomst van bepaalde of onbepaalde duur zijn. Verplicht minstens halftijdse tewerkstelling en de som van tewerkstelling en opleiding mag op jaarbasis niet méér bedragen dan een voltijdse tewerkstelling. Startbanen in de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden geregeld door een aparte omzendbrief.

- **Individuele beroepsopleiding (IBO)**

Deze overeenkomst wordt afgesloten tussen werkgever, VDAB en jongere en wordt door een Brusselse werkgever aangevraagd bij ACTIRIS. Na de periode van leren en werken is de werkgever verplicht de jongere een contract van onbepaalde duur te geven van ten minste de duur van de IBO.

■ Leertijd

- **Leerovereenkomst**

De arbeidsovereenkomst voor een leercontract wordt afgesloten voor een duur van 2 of 3 jaren naargelang het beroep dat de jongere wenst aan te leren of de opleiding die reeds werd gevolgd. De werkgever verbindt er zich toe de leerling alle aspecten van het beroep aan te leren. De leerling verbindt er zich toe de praktijk van het beroep aan te leren op de werkplaats en de noodzakelijke theoretische vorming te volgen.

■ Voor wie?

- Jongeren tussen 16 jaar (15 jaar indien zij de eerste twee jaren van de eerste graad hebben gevolgd) en 25 jaar

■ Kwalificaties

- Diploma van secundair onderwijs
- Studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs
- Getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs
- Getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer
- (Deel)certificaat (modulaire opleiding)
- Attest van verworven competenties

■ Voordelen voor de jongeren

- Leren op de werkplek verhoogt de werkervaring en de realiteitswaarde van de opleiding, waardoor de kansen op doorstroming naar tewerkstelling toenemen
- Volwaardige kwalificaties als in voltijds beroepssecundair onderwijs kunnen worden behaald
- Mogelijkheid om het recht op kinderbijslag te behouden
- Startbonus (tussen 500 en 750 € per jaar; telkens wanneer een opleidingsjaar met vrucht werd beëindigd, maximaal voor 3 opleidingsjaren van eenzelfde alternerende opleidingscyclus)

■ Voordelen voor de werkgever

- Jongeren inschakelen tegen een verminderde RSZ bijdrage
- Leren op de werkplek is een belangrijk rekruteringskanaal en zorgt voor extra rendement en bedrijfsbekendheid
- Stagebonus (tussen 500 en 750 € per jaar; telkens wanneer een opleidingsjaar met vrucht werd beëindigd, maximaal voor 3 opleidingsjaren van eenzelfde alternerende opleidingscyclus)

Opleidingsaanbod Centra Deeltijds Onderwijs (CDO's)

	CDO Stad Brussel	CDO Schaarbeek/ Evere	CDO Don Bosco
Distributie			
Goederenbehandelaar - magazijnier - heftruckchauffeur		●	●
Goederenbehandelaar - magazijnmedewerker		●	●
Elektriciteit - Elektronica			
Installateur hard- en software			●
Handel en administratie			
Administratief helper	●	●	●
Receptie - assistent	●		●
Winkelbediende	●	●	
Hout & bouw			
Houtbewerking	●		
Schrijnwerker			●
Schrijnwerker - timmerman			●
Land- en tuinbouw			
Hovenier	●		
Metaal en kunststoffen			
Assistent - hoefsmid		●	
Lasser - monteur		●	
Onderhoud			
Kermismedewerker		●	
Kermiswerker		●	
Onderhoudswerker gebouwen		●	●
Personenzorg			
Logistiek helper in zorginstellingen	●		●
Verzorgende	●		
Huishoudhulp	●		
Schoonheidszorg			
Assistent - kapper	●		
Kapper	●		
Voeding - HORECA			
Keukenmedewerker		●	
Zaal- en keukenmedewerker			●

Opleidingsaanbod van de leertijd

Syntra Brussel

Kleinhandelaar, polyvalent administratief medewerker, logistiek medewerker, kapper en schoonheidsspecialist.

Startbanen

Jongeren uit een Centrum voor Leren en Werken kunnen in uw bedrijf of organisatie worden tewerkgesteld met een startbaanovereenkomst.

Wat is een startbaan?

Een startbaan is een normale arbeids- of leerovereenkomst voor een –26 jarige, die door het vervullen van een aantal formaliteiten een startbaanovereenkomst wordt.

3 types startbaanovereenkomsten

- **Startbaanovereenkomst type 1:** gewone arbeids-overeenkomst
- **Startbaanovereenkomst type 2:** combinatie van een deeltijdse arbeidsovereenkomst en een opleiding

De arbeidsovereenkomst:

- Van bepaalde of onbepaalde duur
- Verplicht minstens halftijdse tewerkstelling
- De som van tewerkstelling en opleiding mag niet meer bedragen dan voltijdse tewerkstelling

De opleiding:

- Georganiseerd of erkend door de bevoegde Gemeenschapsoverheid of een sector
- Moet op jaarbasis minstens 240 uren omvatten
- Indien de opleiding eindigt of stopgezet wordt en de tewerkstelling onder arbeidsovereenkomst voortduurt, dan wordt de SBO automatisch een SBO van het type 1
- **Startbaanovereenkomst type 3:** leer-, stage- of inschakelingsovereenkomst
- Een leerovereenkomst voor een werknemersberoep ("industriële leerovereenkomst")
- Een "middenstandsopleiding" (Leertijd)
- Een stage in het kader van een opleiding tot ondernemingshoofd
- Een overeenkomst voor socio-professionele inschakeling

Voor welke jongeren?

Voor alle jongeren die nog geen 26 jaar oud zijn op het ogenblik dat ze bij een werkgever in dienst treden. Na indiensttreding blijven de jongeren in het startbaanstelsel tot het kwartaal waarin ze de leeftijd van 26 jaar bereiken. Enkel de leeftijd is van belang, niet de eventuele werkervaring (zelfs in het raam van een startbaanovereenkomst).

Jongeren uit de centra deeltijds onderwijs (CDO's) of de leertijd komen in aanmerking voor startbaanovereenkomsten van type 2 en 3.

Voor welke werkgevers?

- Elke werkgever, zowel uit de openbare als private sector
- Vooral gericht op werkgevers die verplicht zijn jongeren aan te nemen en werkgevers die laaggeschoolde jongeren willen aanwerven, gebruikmakend van de voorziene lastenverlaging.

Voordelen voor de werkgever

- Werkgevers hebben recht op een bijdragevermindering voor de sociale zekerheid (doelgroep jonge werknemers) wanneer de jongere geen getuigschrift of diploma heeft van secundair onderwijs. Deze vermindering wordt gedurende de ganse periode van de startbaanovereenkomst toegekend.
- Stagebonus

Formaliteiten

- Startbaankaart
Officieel attest dat de jongere in aanmerking komt voor een startbaanovereenkomst. Aan te vragen bij het werkloosheidsbureau van de RVA.
- Inschrijving van de jongere als werkzoekende, vanaf 1 januari van het jaar waarin de jongere 19 jaar wordt

Specifieke maatregel voor tewerkstelling in de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In het raam van het 'Contract voor de Economie en de Tewerkstelling' kent de Brusselse Hoofdstedelijke Regering subsidies toe aan de Brusselse gemeentebesturen voor de aanwerving van jongeren uit de centra deeltijds onderwijs (CDO's) bij de gemeentediensten. Meer informatie over deze maatregel vindt u in de desbetreffende omzendbrief.

Voor deze specifieke overeenkomst geldt:

- Startbaanovereenkomst type 2
- Bepaalde (minstens 6 maanden) of onbepaalde duur
- Niveau E of D

Voor meer informatie over deze specifieke maatregel kunt u contact opnemen met Tracé Brussel.

T 02 412 02 87

F 02 511 98 27

E info@tracebrussel.be

www.tracebrussel.be

Voortrajecten, brugprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten

Van iedere jongere die zich inschrijft in een Centrum voor Leren en Werken wordt een voltijds engagement (28u/week) verwacht. Waar mogelijk combineren de jongeren het leren met een tewerkstelling. Voor jongeren die nog niet terecht kunnen op de arbeidsmarkt zijn er voortrajecten, brugprojecten en persoonlijke ontwikkelingstrajecten.

Wat?

- **Voortrajecten:** een voortraject heeft tot doel om jongeren die niet aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt of in een brugproject omwille van ontoereikende attitudes en vaardigheden voor te bereiden om door te stromen naar de arbeidsmarkt of een brugproject. Maximaal 312 uren.
- **Brugprojecten:** jongeren die niet voldoende arbeidsrijp zijn, kunnen een werkervaring opdoen gedurende 40 weken bij een werkgever in een brugproject. De werkgever kan enkel een openbaar bestuur (gemeente, OCMW, Provincie, ...) of een VZW zijn. Deze tewerkstelling heeft de bedoeling jongeren sterker te maken op het vlak van arbeidshouding en vaardigheden om nadien de kans op tewerkstelling in het gewone arbeidscircuit te verhogen.
- **Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT):** voor sommige jongeren laten hun talenten en reeds verworven vaardigheden voorlopig geen schoolcarrière noch arbeidsgericht werken toe. Deze jongeren kunnen intensief worden begeleid in een persoonlijk ontwikkelingstraject.

Voor wie?

Voor jongeren van 16 jaar (15 jaar op voorwaarde dat de jongere 2 jaar secundair onderwijs heeft gevolgd) tot 18 jaar.

Een traject op maat

Een voortraject of brugproject kan worden gecombineerd met leren of een persoonlijk ontwikkelingstraject. Eveneens is het mogelijk om een persoonlijk ontwikkelings-traject te combineren met leren in een centrum voor deeltijds onderwijs of voltijds een persoonlijk ontwikkelingstraject te volgen bij een organisator van persoonlijke ontwikkelingstrajecten.

Leren	Tewerkstelling
	Brugproject
	Voortraject
Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT) (15u)	Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT) (13u)
	Brugproject
	Voortraject
Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT) (28u)	

Hoe verloopt het?

Doorstromen naar een voortraject, brugproject of persoonlijk ontwikkelingstraject verloopt via de centra voor deeltijds onderwijs (CDO). Na screening worden de jongeren doorverwezen naar een geschikte organisator van voortrajecten, brugprojecten of persoonlijke ontwikkelings-trajecten.

In samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) wordt de jongere gescreend en wordt een trajectbegeleidingsplan opgesteld. Minstens om de twee maanden overleggen alle betrokkenen over het trajectbegeleidingsplan van de jongere en kan deze eventueel opnieuw intreden in het centrum voor deeltijds onderwijs. Doorstromen tussen de verschillende trajecten behoort ook tot de mogelijkheden, bijvoorbeeld van een persoonlijk ontwikkelingstraject naar een voortraject of brugproject.

Ook tijdens de leertijd kan, bij het wegvallen van de component werken, een voortraject worden gekozen.

Kwalificatie

Een jongere die een voortraject, brugproject of persoonlijk ontwikkelingstraject beëindigt, ontvangt een attest van verworven competenties.

